

Arja Juvonen ps

Kirjallinen kysymys huoltovarmuusvaraston vanhentuneista tuotteista ja niiden laadusta, luotettavuudesta ja valvonnasta, sekä huoltovarmuusvaraston toiminnasta tulevaisuudessa

Eduskunnan puhemiehelle

Huoltovarmuuskeskus (HVK) ylläpitää eräiden keskeisten elintärkeiden tuonninvaraisten terveydenhuollon tarvikkeiden ja kriisispesifisten lääkkeiden varmuusvarastoja ja suorittaa yksityiselle sektorille korvaukset lääkkeiden velvoitevarastoinnista.

Potilashoidon jatkuvuus ja henkilökunnan työturvallisuus varmistetaan varastoimalla steriilejä terveydenhuollon tarvikkeita. Keskeiset varastoivat terveydenhuollon tarvikkeet ovat elintärkeitä, tuonninvaraisia, yleiskirurgisia, kertakäyttöisiä tarvikkeita, joita ei voi poikkeusoloissaakaan säästää tai säännöstellä. Suojavarusteilla tarkoitetaan ensisijaisesti infektiopotilaita hoitavien ammattihenkilöiden käyttöön tarkoitettuja suojaimeja, kuten esim. kasvosuojia, hengityssuojaimia, leikkausmaskeja, suojatakkeja jne. Näitä on varastoissa sekä alueilla että valmiusvarastoissa. (www.huoltovarmuuskeskus.fi)

Sosiaali- ja terveysministeriö on 23.3.2020 päättänyt, että valitsemissa koronaviruspandemiaan liittyvissä poikkeusoloissa on perusteltua ottaa käyttöön valtion varmuusvarastoissa olevat lääkintämateriaalit ja suojavälineet. Tällä toimenpiteellä valtio haluaa varmistaa, että suojavarusteet riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten suojaamiseen koko maassa myös epidemia-tilanteen pahentuessa.

Julkisuuteen on tullut tieto, että huoltovarmuusvarastosta jaetut kasvosuojaimet ovat olleet käytönpäivämäärältään vanhentuneita. Niiden käyttöturvallisuutta on STM:n mukaan selvitetty satunnaisotannalla VTT:llä. Huoltovarmuuskeskuksen perustuotanto-osaston johtaja Jyrki Hakola on sanonut, että osa varastosta jaetuista suojaimeista on hankittu vuoden 2009 sikainfluenssaepidemiaa varten. Käyttöön on päätyneet suojaimeja, jotka ovat vanhentuneet jo vuonna 2012. (YLE 1.4.2020) Käytössä kasvosuojainten kumilenkeissä on havaittu hapertumista. On selvää, että tällainen tuote ei täytä siltä vaadittuja laatuvaatimuksia. Herääkin vastuukysymyksiä siitä, että miten huoltovarmuusvaraston tuotteet ovat näinkin paljon vanhentuneita ja miksi vanhenemispäiväyksiä ei ole seurattu.

Koronavirusepidemian edetessä huoltovarmuuskeskuksesta voidaan tarvita myös muita tuotteita. Keskeisiä tarvikkeita ovat injektioneulat ja -ruiskut, suonikanyylit, veren- ja nesteensiirtolaitteet, intubaatioputket, limaimukatetrit, virtsakatetrit, leikkaus- ja muut suojakäsineet, leikkausveitset, haavaimut, kirurgiset ommelaineet sekä myös kotimaisessa tuotannossa olevat sidonta-

Kirjallinen kysymys KK 223/2020 vp

haavanhoito- ja leikkaustekstiilit. Kyseessä on elintärkeitä tarvikkeita, joiden steriiliys on oltava kohdallaan. Olisi kohtalokasta, jos näidenkin tuotteiden joukossa olisi päivämääriltään vanhentuneita, käyttökelvottomia tuotteita, jotka on kuitenkin laskettu osaksi lainsäädännön edellyttämiä varmuusvarastoja. Jos materiaalipuutteiden toteaminen jää loppukäyttäjien vastuulle, on mahdollista, että potilasturvallisuus vaarantuu tai leikkauksia joudutaan siirtämään asianmukaisia tuotteita odoteltaessa.

Huoltovarmuuden toteutumista Suomessa säätelee laki huoltovarmuuden turvaamisesta. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö on antanut Valtioneuvoston päätöksen huoltovarmuuden tavoitteista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus varmistaa, että huoltovarmuusvarastossa olevat ja sieltä erityisvastuualueille jaettavat tuotteet ovat laadultaan käyttökelpoisia ja luotettavia,

miten hallitus huolehtii siitä, että huoltovarmuusvaraston valvonta liittyen tuotteisiin toteutuu erityisesti silloin, kun käyttöön otetaan päivämäärältään vanhentuneita tuotteita,

mihin toimiin hallitus ryhtyy varmistukseksi, että huoltovarmuusvarasto varastoi kriisiajan tarpeita vastaavan määrän käyttökelpoisia tuotteita ja tuotteiden käyttökelpoisuutta valvotaan jatkuvasti ja asianmukaisesti,

mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta huoltovalmiusvarastosta ei löydy vastaavia virheitä tulevaisuudessa, eli vuosia vanhentuneita tuotteita, ja

onko huoltovarmuusvarastossa havaittu muita vanhentuneita tuotteita kuin kasvomaskeja ja onko muita tuotteita myös mahdollisesti välitetty eteenpäin?

Helsingissä 2.4.2020

Arja Juvonen ps